

ÅTGÄRDSPLAN FÖR KLIMAT- OCH ENERGI 2020-2025

LJUNGBY
KOMMUN

INNEHÅLL

EN ÅTGÄRDSPLAN FÖR KLIMAT OCH ENERGI.....	3
KLIMAUTSLÄPP.....	4
OMVÄRLD OCH FRAMTID.....	6
FÖRNYBAR ENERGI.....	8
EFFEKTIV ENERIANVÄNDNING.....	10
TRANSPORTER.....	12
KONSUMTION.....	14
FÖRSÖRJNINGSTRYGGHET.....	16

EN ÅTGÄRDSPLAN FÖR KLIMAT OCH ENERGI

Ljungby kommun har tagit beslut om en klimat- och energiplan som har en långsiktig tidshorizont med tydlig riktning mot kommunens vision ”I Ljungby kommun formar vi framtiden tillsammans, 35 000 invånare år 2035”. Den beskriver den långsiktiga målsättningen för Ljungby kommun samt fokus för åtgärder för att nå målen. Som komplement till planen finns denna åtgärdsplan som konkretiserar åtgärder, genomförandetider och ansvar inom kommunkoncernen.

Åtgärdsplanen är en sammanställning av de åtgärder som kommunens nämnder och bolag har beslutat om att genomföra utifrån den målsättning och fokus för åtgärder som beslutats av kommunfullmäktige i klimat- och energiplanen. Kommunstyrelsen samordnar arbetet med åtgärdsplanen.

Åtgärdsplanen gäller 2020-2025 och ska följas upp årligen med möjlighet till justeringar utifrån aktuella förutsättningar för att arbetet ska hållas aktuellt i takt med utvecklingen. Det innebär att nya åtgärder inom ramen för klimat- och energiplanen kan tillkomma utifrån nya förutsättningar, möjligheter och politiska visioner. Inom Borgmästaravtalet ingår att rapportera status på arbetet med åtgärderna vart annat år samt att följa upp utsläppsnivåer inom det geografiska området.

Åtgärderna i denna plan redovisar vad som ska göras under de närmsta sex åren. En del av de åtgärder som redogörs för pågår redan eller är under uppstart. Flera åtgärder handlar om att utreda och undersöka möjligheter för olika tekniska anläggningar eller andra lösningar. Utifrån resultat från dem förväntas att nya åtgärder som handlar om implementering kommer att tillkomma.

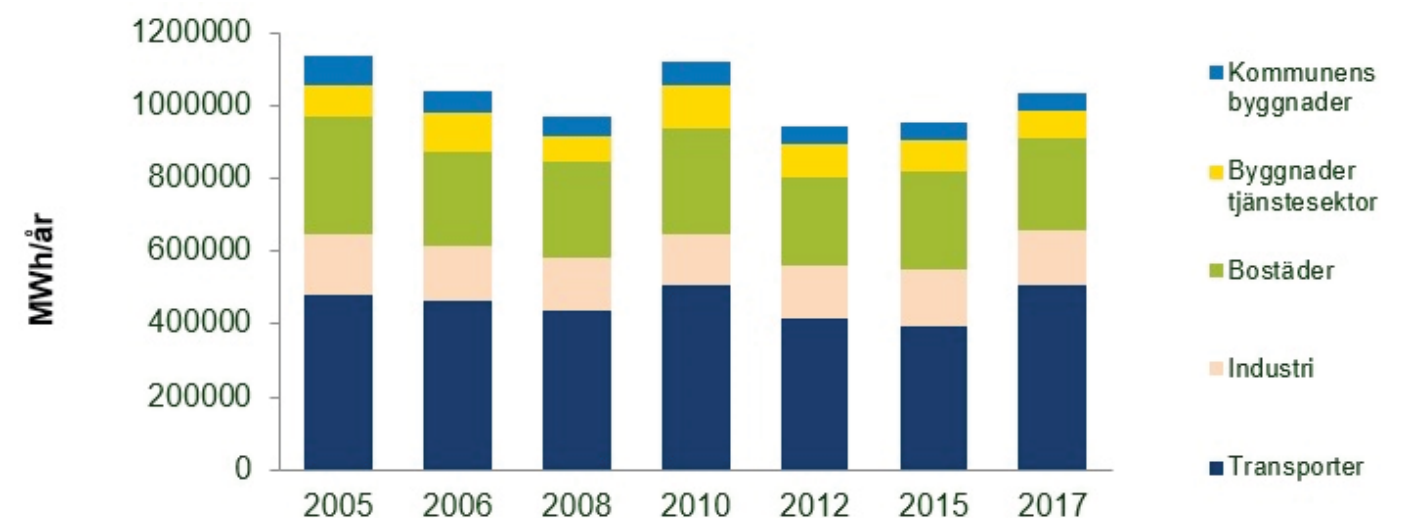
UTSLÄPPSMINSKNING

Utifrån kommunens målsättning genom åtagande i Borgmästaravtalet för klimat och energi ska vi minska våra utsläpp av växthusgaser (redovisas utifrån koldioxid) med minst 40 procent jämfört med 1990 fram till år 2030. Ljungby kommun har åtagit sig i linje med nationell målsättning att minska utsläppen av växthusgaser med 63 procent till år 2030 jämfört med 2005 vilket också motsvarar drygt 40 procent jämfört med 1990.

Utifrån nationella emissionsdatabasen går det att utläsa utvecklingen gällande utsläpp på kommunnivå. Där finns uppgifter både gällande växthusgasutsläpp totalt och koldioxidutsläpp specifikt. Jämförs utsläppsnivå per invånare så visar trenden, både för växthusgaser totalt sett och koldioxidutsläpp, på en minskning med drygt 15–16 procent mellan 1990 och 2017 samt en minskning på cirka 30 procent mellan 2005 och 2017. Den övergripande trenden har alltså varit ökande till första del efter 1990 men avtagande under 2000-talet.

Utifrån beräkningar i enlighet med riktlinjer för Borgmästaravtalet har Ljungby kommun fram till 2017 minskat utsläppen med cirka 30 procent jämfört med 2005, men faktiskt ökat med cirka 12 procent sedan 1990. För att klara målsättningen behöver i genomsnitt en minskning med cirka 5 % ske årligen fram till 2030.

I Ljungby kommuns klimatarbete inkluderas åtgärder både för de utsläpp som sker inom kommunens geografiska område och de utsläpp som sker utanför, baserat på vår konsumtion. Siffror beräknas dock på kommunnivå endast för de utsläpp som sker inom kommunen och inte baserat på konsumtion, där utgås istället från nationella siffror till dess det eventuellt finns alternativ.

KLIMATUTSLÄPP

Ljungby kommun bidrar i arbetet med att nå de internationella och nationella klimatmålen. Både utsläppen som sker inom kommunens geografiska område och utsläppen som sker till följd av vår konsumtion minskas i linje med de klimatmål som har satts upp.

MÅL

Till år 2045 är nettoutsläppen från Ljungby kommun noll.

Delmål för utsläppsminskning jämfört med 2005:

- till 2030 har vi minskat utsläppen med 63 procent
- till 2035 har vi minskat utsläppen med 70 procent

ÅTGÄRDER

1.1. Ta fram en kommunikationsplan för klimat- och energifrågor där nuvarande kanaler och forum samt möjlighet till utveckling undersöks.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: 2020

Uppföljning: Kommunikationsplanering.

1.2 Använd befintliga nätverk och utveckla samverkan kring klimat- och energifrågor. Exempelvis Sustainable Småland, Ljungby Business Arena, Covenant of Mayors, Energy Cities, föreningsträffar med flera.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: Löpande.

Uppföljning: Nätverk som vi deltar i och hur vi lyfter frågan.

1.3 Ta fram modell för uppföljning av åtgärder och resultat utifrån målsättningar inklusive lathund för beräkning av statistik.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: 2020

Uppföljning: Modell och lathund.

MÅL

Till år 2045 är Ljungby kommun fossilfri - i en hållbar framtid är all energi som används i Ljungby kommun förnybar.

ÅTGÄRDER

Energi- och klimatrådgivning

2.1 Genom energi- och klimatrådgivning erbjuda stöd och inspiration för företag och privatpersoner för att producera förnybar energi. Delta aktivt i de centrala projekt som initieras inom klimat- och energirådgivning.

Ansvarig: Tekniska förvaltningen.

Genomförande: Löpande och med särskilda insattillfällen förutsatt att bidrag för klimat- och energirådgivning kvarstår.

Uppföljning: Arbetet med klimat- och energirådgivningen.

Produktion

2.2. Fortsatt arbete med att inkludera lokal förnybar energiproduktion vid nybyggnationer enligt verksamhetsplan för bostadsförsörjning. I nuläget innebär det att vid nybyggnation ska byggnader (med energianvändning större än 5000 kWh/år) förses med solceller eller annan anläggning för att fånga solenergi som dimensioneras utifrån målet att leverera en större del av aktuell verksamhets årsförbrukning av antingen verksamhetsel eller varmvatten.

Ansvarig: Tekniska förvaltningen, Ljungbybostäder.

Genomförande: Löpande vid nybyggnation baserat på verksamhetsplan för bostadsförsörjning.

Uppföljning: Avstämning gällande nybyggnationer.

2.3. Undersöka möjligheten till uppförande av en solcellsdriven anläggning för produktion av vätgas.

Ansvarig: Ljungby Energi.

Genomförande: 2020-2023.

Uppföljning: Avstämning kring frågan.

Samverkan och utbyte

2.4. Deltagande som referenspart i interreg-EU projekt POTenT som syftar till att stötta en energiomställning i länet.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: 2020-2023.

Uppföljning: Redovisning av projektet.

Upphandling och placeringar

2.5. All el som köps inom kommunkoncernen ska vara från förnybara källor.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: Löpande.

Uppföljning: Elavtal.

2.6. Revidering av policy för placeringar samt upphandling av nytt avtal för förvaltning upphandlas ska göras utifrån ett hållbarhetsperspektiv där bland annat så att direkta placeringar inte sker på ett sätt som stödjer utvinning av fossil energi.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: 2021

Uppföljning: Antagande av reviderad policy.

FÖRNYBAR ENERGI

I framtiden kommer det enbart att användas förnybar energi i kommunen. Ljungby kommunorganisation satsar på att producera förnybar energi och uppmuntrar till förnybara energisatsningar i kommunen. Till år 2045 är kommunen fossilfri.

MÅL

Till år 2030 ska Ljungby kommun ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005.

ÅTGÄRDER

Effektstyrning

3.1 Informera om smarta elnät och effektstyrning för att uppmuntra till att minska effektoppar på elnätet och istället effektivisera elanvändningen.

Ansvarig: Ljungby Energi och kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: 2021-2023.

Uppföljning: Sammanställning av informationsarbete och möjlig uppföljning av effektbelastning.

Driftoptimering

3.2 Löpande driftoptimering av kommunens byggnader.

Ansvarig: Tekniska förvaltningen.

Genomförande: Löpande.

Uppföljning: Årlig avstämning om driftoptimering. Eventuellt besluta om procentuell målsättning.

3.3 Utbyte av resterande äldre gatubelysning till energieffektiv belysning.

Ansvarig: Tekniska förvaltningen.

Genomförande: 2021

Uppföljning: Årlig avstämning om driftoptimering utifrån procentuell målsättning.

Synliggörande

3.4 Utbyte av alla elmätare inom Ljungby Energis elnät för att synliggöra effekt och energi.

Ansvarig: Ljungby Energi.

Genomförande: -2024

Uppföljning: Projekt planeras klart till utgången av 2024.

3.5 Vid renovering och nybyggnation överväga möjligheten till synliggörande av energianvändning och eventuell energiproduktion som pedagogiskt verktyg för bidragande till ökad medvetenhet och effektstyrning/energieffektivisering.

Ansvarig: Tekniska förvaltningen och Ljungbybo-städer.

Genomförande: Löpande.

Uppföljning: Avstämning efter renoveringar och nybyggnationer.

3.6 Undersök och ta fram förslag på hur energianvändningen/produktion kan synliggöras i kommunens byggnader där det är lämpligt.

Ansvarig: Tekniska förvaltningen.

Genomförande: 2022

Uppföljning: Uppföljning av undersökning och förslag.

EFFEKTIV ENERGIANVÄNDNING

I framtiden använder vi energin smart genom optimerade anläggningar, god energistandard på våra byggnader och underlättar för våra kommuninvånare att göra energismarta val i vardagen.

TRANSPORTER

Våra transporter är energieffektiva och det är lätt att transportera både gods och sig själv på ett energieffektivt och smart sätt. I framtiden drivs alla transporter med förnybara drivmedel. Biogas som produceras lokalt är en del av lösningen, tillsammans med grön el för drift av elbilar. Det är enkelt och tryggt att gå, cykla eller åka kollektivt i Ljungby kommun.

MÅL

Till år 2030 är alla våra fordon och transporter oberoende av fossil energi. Till år 2035 går det tryggt och snabbt att transportera sig med cykel och kollektivtrafik i Ljungby kommun. Vi är en cykelvänlig kommun. 2035 stannar tåget i Ljungby kommun.

ÅTGÄRDER

Fossilfria fordon

4.1 Undersök och upprätta intern plan för att möjliggöra för fossilfria fordon inom kommunens verksamheter utanför Ljungby stad. Ny infrastruktur kan krävas där det saknas tillgång till förnybara bränslen.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen, tekniska förvaltningen.

Genomförande: 2021-2022.

Uppföljning: Planering för behov av infrastruktur.

4.2 Översyn av kommunens fordonssflotta och upprätta plan för utfasning och upphandling för att nå målet om fossiloberoende.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen, tekniska förvaltningen.

Genomförande: 2021-2022.

Uppföljning: Uppföljning av statistik och nyckeltal för fordonssflotta.

4.3 Påbörja förberedelsearbete och kunskapsnivå inför krav på laddinfrastruktur enligt förslag från Boverket vid nybyggnation och ombyggnation.

Ansvarig: Tekniska förvaltningen, Ljungbybostäder och Ljungby Energi.

Genomförande: 2021

Uppföljning: Utbildning/Egen bedömning om förberedelse.

4.4 För dialog med företag, leverantörer och entreprenörer om arbete mot oberoende av fossila bränslen, exempelvis inför upphandlingar och genom befintliga nätverk.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: Löpande.

Uppföljning: Avstämning om dialog vid upphandlingar.

Transportplanering

4.5 Samverka internt för övergripande transportplanering och implementering med fokus på gång, cykel och kollektivtrafik.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen, tekniska förvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen.

Genomförande: 2021-2023.

Uppföljning: Avstämning arbete med transportplanering

4.6 Vid nyetableringar av kommunala verksamheter, bostäder samt pendlingsparkeringar/ relevanta busshållplatser inkludera behovet av låsbara cykelställ.

Ansvarig: Ansvarig förvaltning som beställer eller bolag som utför.

Genomförande: Löpande.

Uppföljning: Avstämning om behov tillgodosetts.

Hållbara resor

4.7 Uppmuntra och inspirera till mer hållbara transporter inom kommunkoncernen och till invånarna med ett särskilt fokus på barn och ungas resande.

Ansvarig: Samtliga förvaltningar och bolag med stöd av kommunledningsförvaltningen

Genomförande: Löpande.

Uppföljning: Nyckeltal för tjänsteresor och utsläpp från transporter i kommunen.

4.8 Uppmuntra och möjliggör resfria möten och arbete på distans där så är lämpligt och möjligt.

Ansvarig: Samtliga förvaltningar och bolag med stöd av kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: Löpande.

Uppföljning: Nyckeltal för tjänsteresor och utsläpp från transporter i kommunen.

4.9 Arbeta för ett ökat resande med kollektivtrafik bland annat genom samverkan med länstrafiken.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: Löpande – med särskilt fokus inför ny kollektivtransportplan.

Uppföljning: Uppföljning av nyckeltal för kollektivtrafik.

Klimatväxling

4.10 Undersök möjligheten till intern styrning mot mer hållbara transporter genom en intern klimatväxling för exempelvis flygresor och körning med egen bil.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: 2020-2021.

Uppföljning: Utredning.

Samordnad varudistribution

4.11 Optimera leveranstransporter genom samordnad varudistribution med ny ”hub” i Ljungby kommun.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: Implementeras 2020.

Uppföljning: Utvärdering av samordnad varudistribution.

KONSUMTION

I framtiden har vi hållbara produktions- och konsumtionsmönster. Vi vågar tänka nytt för att nå cirkulära flöden där det som anses vara avfall idag används som en resurs.

MÅL

Till år 2050 är de konsumtionsbaserade utsläppen max 1 ton koldioxidkvivalenter per invånare och år.
Till 2025 har mat- och restavfallet minskat med 25 procent (jämfört med 2015)

ÅTGÄRDER

Upphandling

5.1 Ta fram styrdokument för upphandling som tydliggör hur upphandling kan vara ett verktyg för att minska klimat- och miljöpåverkan.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: 2020

Uppföljning: Antagna styrdokument.

5.2 Ta fram kriterier/rutin för att begränsa klimat- och miljöpåverkan för särskilt prioriterade produkter/tjänster.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: 2020-2023.

Uppföljning: Framtagna kriterier/rutiner.

5.3 Ta fram och implementera rutin för att inkludera mer cirkulära resursflöden vid upphandlingsprocessen.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: 2020-2021.

Uppföljning: Utvärdering av användning av rutin.

5.4 Ta fram och implementera kriterier/rutin för livscykelanalyser kan användas i nybyggnation och renoveringar.

Ansvarig: Tekniska förvaltningen.

Genomförande: 2021-2023.

Uppföljning: Framtagna kriterier/rutiner.

Livsmedel

5.5 Fortsatt arbete med att minska klimatpåverkan från de måltider som serveras i kommunens verksamheter och följ upp genom målsättning och att mäta beräknat koldioxidutsläpp per lunch.

Ansvarig: Tekniska förvaltningen.

Genomförande: Löpande arbete och eventuellt särskilt projekt.

Uppföljning: Beräknat koldioxidutsläpp per lunch.

Kommunikation

5.6 Genomförande av kommunikationsaktiviteter riktat till allmänheten kring hållbar konsumtion och energianvändning.

Ansvarig: Kommunledningsförvaltning.

Genomförande: Årligen från 2020.

Uppföljning: Sammanställning av aktiviteter.

Återbruk och delning

5.7 Återinföra och utveckla arbetet med återbruket.

Ansvarig: Socialförvaltningen och tekniska förvaltningen.

Genomförande: 2020-2022.

Uppföljning: Avstämning med återbruket samt redovisning av grov-avfall.

5.8 Fortsätt med arbetet med Fritidsbanken och undersök möjligheten till utlåning av elcykel och lådcykel.

Ansvarig: Kultur- och fritidsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: 2020-2023.

Uppföljning: Avstämning med Fritidsbanken.

MÅL

Till år 2035 produceras så mycket förnybar energi i Ljungby kommun så att vi är självförsörjande för viktiga samhällsfunktioner.

Vi har reservkraft för att upprätthålla den samhällsviktiga verksamheten. 2050 bidrar Ljungby kommun till att Kronobergs län är ett plusenergilän.

ÅTGÄRDER

6.1 Se över och inkludera åtgärder i kommunens och bolagens risk- och sårbarhetsanalyser, för att säkerställa en tillräcklig leverans av el och värme.

Ansvarig: Samtliga förvaltningar och bolag med stöd av kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: 2020-2023.

Uppföljning: Uppföljning av risk- och sårbarhetsanalys.

6.2 Undersöka möjligheten att nyttja elfordon som reservkraft.

Ansvarig: Tekniska förvaltningen och kommunledningsförvaltningen.

Genomförande: 2024

Uppföljning: Avstämning efter undersökning.

FÖRSÖRJNINGSTRYGGHET

Våra kraftnät är robusta, och leveranserna säkra för både el och förnybara bränslen. Inom kommunens geografiska gränser produceras så mycket energi att vi kan upprätthålla viktiga samhällsfunktioner. I händelse av en kris kan kommunen upprätthålla reservkraftverk över hela kommunen. Kronobergs län är år 2050 ett plusenergilän och Ljungby kommun bidrar till den utvecklingen.

PRODUKTION

Ljungby kommun

TEXT

Ljungby kommun

TRYCK

Tryckservice i Ängelholm AB

BILDER OCH ILLUSTRATIONER

unsplash.com, Ljungby kommun,

Hållbar mobilitet i gröna Kronoberg, Kolada

